

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei.
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 1403/1920.

Circulară

Prătră toate oficiile protopresviterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistoriului ortodox român din Arad.

Una din scăderile cele mai mari și cu urmări rele pentru viața și dezvoltarea culturală a poporului nostru din aceste părți este marele număr de analfabeți sau aceia, cari nu știu carte. Biserica noastră, susținând școli pentru popor, căutat să vindece aceasta rană, dar nu i-a dat în putință în vremurile de prigoniri din trecut, de cari am scăpat. Iar acum, ajungând beri în Țara noastră largă și frumoasă, gândul nostru se îndreaptă din nou către ținta, de a ce să strălucească în satele noastre lumina, locul întineririi de a nu ști carte.

Acum, în prag de iarnă, așa credem, suntem datorii cu toții să lucrăm pentru înlăturarea celui mare rău, care este neștiința, și ca seriile de iarnă să fie întrebuințate pentru luminarea poporului nostru.

În cele următoare vom arăta, cum credem, se poate face această acțiune de propagandă culturală.

Preoții satelor noastre să țină mai multe lecții, începându-le cât mai din vreme, vorbind despre folosul cunoștinței de carte și mai ales despre scăderile și primejdiile mari, pe cari trage după sine lipsa de învățatură.

Pregătind astfel terenul, să se caute legătura cu învățătorii confesionali și cu cei dela poli comunale ori de staț, unde sunt de acces; și astfel sfătuindu-se împreună preoți și învățători și atrăgând și pe credincioșii fruntași, chibzuiescă împreună: cum ar putea să-i ducă pe analfabeți la o instrucție cât de elementară măcar.

Localurile pentru asemenea cursuri vor fi palele, unde avem școli confesionale ori de caracter, sau și alte localuri ce ar fi potrivite pentru acest scop.

Suntem convinși, că chestiunea aceasta va împina greutăți, ca și în alte rânduri de încercări din trecut. Aceasta însă să nu descuzeze pe nimeni. Și, dacă nu s'ar putea aranja suri în toată regula, va trebui ca acele să cel puțin pregătite de pe acum, și anume chipul următor (dacă nu s'ar găsi alte soluții potrivite):

Va trebui adecă să se aranjeze în cursul anului cât mai multe întruniri de ale credincioșilor la **șezători culturale**, mai ales în seriile de bătători și de Dumineci, dar și în alte zile.

La asemenea prilejuri va trebui, să se țină credincioșilor, de către preoți și învățători și

chiar de către alți cărturari români din partea locului, conferințe ușoare despre lucruri de interes; religioase-morale, economice din domeniul igienei; să se combată anumite rele ce bântuiesc în părțile locului, accentuându-se mereu folosul cunoștinței de carte, care aduce fiecăruia cetitor marea înlesnire de a se cultiva și el însuși.

În afară de lucrările astfel pregătite, să se aibă în vedere și lecturile ușoare și bune, așa, ca să se poată spicui anumite părți din cărțile bune ce stau la îndemâna preoților și a altor cărturari, și mai cu seamă să se facă expuneri scurte sau chiar cetiri atrăgătoare din Istoria Românilor, mai vechi și mai nouă, chiar și numai pe baza manualelor de școală primară, când unul ori altul nu ar fi prea în emănatec a face el însuși expuneri din domeniul istoriei noastre.

Pot să se cetească și gazete pentru popor și chiar și povești frumoase din popor, toată mult pentru a stărni interesul general, rămânând totuși ca fondul principal să se pună pe lucrările și pe cetirile, cari aduc și un oarecare folos de orientare asupra necesităților vieții de azi.

De sine înțeles, că în centrul acestei întregi propagande culturale, — care ar avea de scop pregătirea terenurilor pentru cursurile de analfabeți, — să fie ideea, de a îndemna pe toți și pe toate, de a-și însuși scris-cetitul și a-și deschide orientare culturală cât de modestă măcar.

Programul mai deaproape al acestei propagande va avea s'o întocmească fiecare protopop, conform împrejurărilor speciale din partea locului, având să cheme — dacă află de necesar — la consultare pe preoți și învățători la un loc și un timp anumit.

Înființarea de cursuri pentru analfabeți ar urma numai mai târziu. Unde însă se pot ele aranja și fără de pregătirea arătată mai sus, să se înființeze cât se poate mai din grabă.

Nu ne putem închipui să se găsească un singur preot român sau un singur învățător român, care să nu-și dea toată truda, când e vorba de luminarea credincioșilor și a poporului, în vremuri ca cele de acum, când se găsesc atâția sfătuitori răi, cari bucuros ar zădărnici înaintarea și fericirea poporului și a Statului românesc.

Tocmai de aceea, Consistorul se învoeste și chiar așteaptă, ca singuraticile comune bisericesti să aranjeze colecte pentru strângerea oarecărui sume, din cari să se cumpere unelte de scris pentru analfabeții săraci. Bisericile înseși, cari au oarecare stăricică materială, sunt datoare să contribuie pe acest senz cu oarecare sumulițe, amăsurat averilor, pentru același scop, și ne-am bucura foarte, mult chiar, dacă s'ar

ajunge ori din colecte, ori din venituri bisericesti, ori din amândouă aceste izvoare — să se poată oferi câte un onorar pentru preotul sau învățătorul, care își va da cea mai mare silință și ar dovedi rezultate frumoase în cadrele acestei propagande.

De sine înțeles, că asemenea onorare s'ar putea ridica numai cu încuviințarea Consistoriului, la propunerea concretă făcută din partea protopopului concernent.

Fiind chestiunea aceasta de propagandă culturală prin satele noastre una din cele mai însemnate, va trebui, ca preoților și învățătorilor să le vină în ajutor și organele parohiale, în deosebi comitetele parohiale.

Aceste vor trebui să se sfătuiască împreună cu toți preoții și cu învățătorii români din localitate — fără deosebire de confesiune: — ce și cum este de făcut, ca propaganda de carte, proiectată mai sus, să fie cât mai rodnică și cum să se câștige mijloace materiale pentru înfăptuirea acestei propagande și pentru remunerarea a celor ce vor trudi mai cu rezultat în serviciul ei.

Hotărârile de acest cuprins, vor trebui să se aducă cu cea mai mare grabă și sunt a se trimite protopopului, care va avea să dispună cele de lipsă, cu deplină putere în numele Consistoriului și amăsurat necesităților și posibilităților dată în fiecare comună bisericască.

Pentruca propaganda aceasta s'o facem cât mai folositoare, Consistorul se adresează și factorilor politici și culturali (guvernului țării, revizorilor școlari ai statului, asociației arădane pentru cultura poporului), ca să le dea fiecare concursul său.

Plănuim adecă să închegăm o armonie și o conlucrare a tuturor aceloră, cari pot contribui cu ceva la ridicarea din întinerec a multora din satele noastre, cari nu au avut parte de destulă lumină de carte.

Afiăm cu cale să adăugăm aci, că toți aceia cari au vr'un mandat politic ori bisericesc dela popor: deputații și toți oficialii administrației de prin singuraticile noastre comune să fie invitați a-și da și dășii întreg concursul lor la aceasta lucrare.

Adăugăm și aceea, că Consistorul se va bucura mult de orice ajutor cât de mic, ce s'ar da întru realizarea acestei propagande culturale în popor, și va vedea bucuros și aceea, dacă alți factori, mai chemați și mai iscușiți în viața noastră publică, ar lua în mână lor chestiunea aceasta de propagandă. În acest caz bucuros ne învoim, că propagandă să treacă în mâna conducătoare a acelor factori. În acest caz însă îndatorăm pe toți preoții și învățătorii noștri — apelând și la fruntași din popor — să se ală-

ture cu dragă inimă, la munca mai rodnică a altora, — căci scopul nu este: cine să lucreze, ci, să se lucreze cu cât mai mult rezultat bun pentru luminarea poporului.

Arad, din ședința consistorială dela 23 Noemvrie 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

Unificarea bisericii.

Consfătuirea dela București și-a ales o comisiune specială cu însărcinarea să pregătească un proiect de lege pentru unificarea bisericii. Această comisiune a prezentat plenului, în ședința din urmă, unele *directive* pe care plenul consfătuirii le-a aprobat. Conform directivelor primite, comisiunea va lucra proiectul care după aprobarea plenului va fi înțirrit de Sf. sinod și de parlament.

În liniamente generale, directivele cuprind următoarele:

Puterea bisericească, numită în St. Scriptură „puterea cheilor”, care se cuprinde în puterea învățătorială, profească și cărmuitoare (punctul). Domnul Isus Hristos a dat-o apostolilor săi și numai lor, și dela apostoli a trecut puterea aceasta la urmași lor, dintre cari numai episcopii au primit-o în deplină măsură. Așadar plenitudinea puterii bisericești o au numai episcopii. Aceasta e învățătura bisericii ortodoxe.

Deci, în fruntea bisericii ca cea mai înaltă autoritate și supremul for stă sf. *sinod* la toate afacerile bisericești de orice natură, care după canoane și după regulamente speciale intră în competența lui.

Respectându-se acest principiu, colaborarea mirenilor e dorită în corporațiuni bisericești autonome constituționale cu sistem reprezentativ. Asadar, pe lângă sf. sinod funcționează în viața administrativă și economică a bisericii corporațiuni alcătuite parte numai din membri ai clerului, parte din clerici și mireni, în conformitate cu organizațiile speciale ale singuraticelor mitropolii ortodoxe române.

I. În baza hotărârii unanime a organelor de cădere ale bisericii ortodoxe române din toate provinciile alipite regatului României întregite, biserica autocefală ortodoxă română este și rămâne una și nedespartită, având caracterul de *biserică națională* a statului român.

II. În fruntea acestei biserici stă, ca *centru al unității spirituale*, Sf. Sinod, compus din mitropolitul primat, din toți mitropoliții și arhiepiscopii, din toți episcopii și arhiericii vicari ai bisericii ortodoxe din România.

III. Președintele Sf. Sinod este mitropolitul primat, iar în lipsa lui mitropolitul Moldovei, urmând apoi al Transilvaniei, al Bucovinei, arhiepiscopul Basarabiei, sau cel mai vechi episcop în hirotonie.

IV. Sinodul se va aduna conform dispoziției din canonul 37 apostolicesc de 2 ori în an: primăvara și toamna; în cazuri de trebuință se poate întruni și în sesiune extraordinară.

V. Convocarea Sfântului Sinod o face mitropolitul primat după prealabila încunoștințare a Coroanei.

VI. Atribuțiunile Sf. Sinod sânt:

1. să păstreze unitatea credinței, a cultului și așezămintelor canonice în întreaga biserică ortodoxă-română.

2. să trateze orice chestiune dogmatică, sacramentală și rituală, și să o rezolve în conformitate cu învățătura și cu interesele bisericii.

3. să pătreze ca organ al autocefalității

unitatea dogmatică și canonică cu celelalte biserici ortodoxe naționale din toată lumea.

4. să aducă hotărâri pentru promovarea vieții religioase și a moralității clerului și poporului.

5. să decidă ca for suprem în toate afacerile de orice natură, care în senul canoanelor și al regulamentelor speciale intră în competența lui.

6. să supravegheze din punct de vedere dogmatic și moral operele de literatură și artă bisericească.

7. să se pronunțe în materia tuturor proiectelor de legi cari privesc biserica și așezămintele ei.

VII. Sf. Sinod va avea un birou special care stă la dispoziția președintelui.

VIII. Pe lângă Sf. Sinod rămân în funcțiune și sinoadele episcopicești ale mitropoliilor.

IX. Pe lângă Sf. Sinod, ca organ central va funcționa *congresul general bisericesc*, compus din reprezentanții clerului și ai poporului din toate mitropoliile ortodoxe române.

X. Fiecare mitropolie sau arhiepiscopie va delega pe reprezentanții săi în acest congres general bisericesc, în conformitate cu normele organizării sale.

XI. Mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii sânt membri de drept ai congresului general bisericesc. În care va trimite fiecare mitropolie sau arhiepiscopie câte 18 delegați pe timp de câte 6 ani, rămânând ca proporția dintre delegații din cler și cei mireni să și-o stabilească fiecare mitropolie în modul pe care îl va afla mai corespunzător cu așezămintele sale.

XII. Președintele congresului general bisericesc este mitropolitul primat al țării, sau în lipsa lui altul dintre ierarhi, în ordinea fixată la Sf. Sinod.

XIII. Congresul general bisericesc se întrunește în Bucur și din 3 în 3 ani, iar în sesiune extraordinară de câteori va cere trebuința.

XIV. Atribuțiunile congresului general bisericesc sânt:

1. să îngrejiască de interesele generale și să susțină așezămintele culturale, filantropice și economice ale bisericii întregi, întrucât nu sânt în proprietatea singuraticelor parohiate, protopiate, eparhii sau mitropolii;

2. să aleagă pe mitropolitul primat;

3. să îngrejiască, să sporească proprietatea generală a bisericii (Casa Bisericii);

4. să procure mijloacele necesare pentru subvenționarea bisericilor sărace și a așezămintelor de cultură religioasă, precum și pentru tipografia cărților bisericești și pentru institutul biblic;

5. să inițieze colecte pentru scopuri bisericești, școlare și filantropice, iar în cazuri de trebuință să decidă imposibile bisericești;

6. să decidă asupra rotunjirii eparhiilor, după prealabila înțelegere cu eparhiile interesate și cu organele statului;

7. să examineze socotelile încheiate și să stabilească bugetul pentru trebuințele centrale;

8. să aleagă un consiliu central bisericesc compus din 15 membri (câte 3 din fiecare mitropolie) dintre aceștia 5 vor fi permanenți salarizați, iar 10 onorari cari vor primi darne și cheltuieli de călătorie pentru participare la ședință.

XV. Consiliul central își va avea biroul laolaltă cu Sf. Sinod, cu acelaș personal de birou, iar pentru afacerile financiare se va înstitui o epitropie centrală.

În înțelegere cu ministerul cultelor, Casa Bisericii creată exclusiv din averea bisericilor ortodoxe se va transforma în în organul Congresului general ca supremă epitropie bisericească.

XVI. Consiliul central va pregăti toate lucrările necesare pentru Congresul general bisericesc și va îngriji pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor luate.

XVII. La organizarea eparhială se admite pe lângă fiecare chiriarh un consistor (spiritual consistor administrativ, epitropie) și o adunare eparhială (Congres) din clerici și mireni, după modalitatea și proporția care o vor stabili orga-

nele eparhiale în drept, în conformitate cu tre-

XVIII. În organismul protopopesic va funcționa senatul (scaunul) protopopesic compus numai din preoți, comitetul epitropatelor și adunarea protopopească compusă din clerici și mireni.

XIX. În organismul parohial va fi vot obștesc. — Adunarea parohială va alege consiliul (comitetul) parohial și epitropia parohială, care pentru întreaga gestiunea financiară este răspunzătoare atât consiliului, cât și adunării parohiale.

Pentru împodobirea bisericii, organizarea de coruri bisericești, îngrijirea orfanilor, săracilor, educația tinerimii și alte acte de caritate publică, adunarea generală după necesitate va alege consiliu special (fățerăți) în care pot lua parte și femeile. Amândouă aceste corporațiuni vor avea ca președinte de drept pe parohul locului.

În consiliul și epitropia parohială nu pot fi admiși decât parohieni, cari își îndeplinesc datoriile creștinești.

Parohul se numește după avizul consistorului de către chiriarh în vechiul Regat, Bucovina și Basarabia, iar în Transilvania și Bănăse va respecta sistemul electoral de până acum.

Conform acestor directive va elabora comisiunea proiectul de lege.

INFORMAȚIUNI.

† Dr. Iosif Iuliu Olariu. La încheierea foii primim jahnica veste, că P. Clatutele Sa părintele Dr. Iosif Olariu, protosinodal, ca fost și director seminariului în Caransebeș, trece la cele eterne, în 6 Decemvrie la vârsta de 61 ani. Adormitul în Domnul și-a dedicat întreaga sa viață și activitate de peste 3 decenii pe altarul culturii naționale. În anul școlar 1917-18 a funcționat în calitate de director și profesor și la institutul nostru pedagogic teologic. Ca dascăl nu s'a mărginit la muncă de catedră, ci a cultivat cu răzvrăzintă zel, pricepere și cu o sârguință de admirație știința teologică. Prin numeroasele opuri, ce le-a publicat a adus mari servicii învățământului nostru teologic și a făcut cinste bisericii noastre. Distinsul conștient al preoției, modestia omului erudit și cinstea personală ireproșabilă îi dedeau forța unui educativ de mare valoare. Generațiile de preoți, cari s'au adăpat și se vor adăpa din bogata lăcomštenire sufletească, biserica și reamăroniănesc, al căror fiu credincios și devotat a fost, vor binecuvânta memoria lui din neam în neam. Odihnească în pace!

† Dr. Romul Velciu. Luni, în 6 Decemvrie n. a încetat din viață, după lungi și grele suferinți, distinsul avocat și fost prefect al orașului Arad, Dr. Romul Velciu, în etate de 30 ani. Regretatul fruntaș, credincios tradițiilor sale familiale a fost un ostaș devotat cauzei noastre naționale și a servit intereselor obștești și românești cu abnegație și zel, cinste și dreptate. Aceste calități, atât de rare în zilele noastre i-au asigurat stima și iubirea întregii noastre societăți. Doliul românilor din Arad și jur împrejur manifestat într'un mod impozant la actul înmormântării, ce a avut loc Miercuri, în 8 Decemvrie. Prohodul l-a oficiat pâr. protopop al Aradului Traian Vățian, asistat de preoții: Vasile Olariu și Alexiu Popovici. Panegiricul l-a rostit frumos și elocvent, pâr. Popovici, în numele orașului l-a parentat primarul Dr. Robu, al paratidului național Dl Vasile Goldiș. Cortegiul porțituber apoi pe strada principală spre cimiterul de susințate în momentul, când mulțimea făcea cotitură dela casa Dengi spre viaductul gării, unul din cele trei aeroplane, cari făceau virajuri îndrăznețe asupra străzii principale, sburănora se prea jos și lovindu-se de sîrmele de telegraf

u trezplodă și se prăbuși în flăcări pe țărurile acului din pădure. Aviatorul Voicu Georgescu ars de viu. Se născu o panică de nedescris. Multimea să împrăștiă, iar cortegiul format din retini și rudeni își continui drumul.

† Sava Raicu, directorul executiv al institutului de credit și economii „Victoria” din Arad, a decedat, după lungi suferinți. Vineri în v. Decembrie n.

Din viața pastorală. Cercul religios Bărzava a ținut a doua întrunire a sa în a. c. în v. Bărzava Gros, în ziua de 26 Oct., 8 Nov. (sf. Dimitrie). A făcut adâncă impresie servirea liturghii în soboc, în modesta bisericuță de lemn din aceasta comună atât de fericită de omotul zilelor de azi. Predica ocazională a fost-o preotul A. Mursa din Bătuța. A vorbit despre „obiceiul rău (păcatul) de a înjură”. Bucu, vorbit pe scurt, dar pe înțelesul poporului și pre mulțumirea tuturor. La sfârșitul sf. liturghii preotul prezident P. Binciciu din Monoroștia a ținut o prelegere populară despre „România mare”. Prelegătorul a stărnit un viu interes și lăsat o frumoasă suvenir în sufletele ascultătorilor. După masă, preotul cassar D. Maci din Bătuța a citit un proiect de statute pentru „Cercul cultural-religios” înființat în acest cerc. P. Statutele se discută și să acceptează, decretându-se, ca fondul să se pună în activitate, desfășurând activități credincioși încă la fiitoarea întrunire de Bătuța sfinte, cărți de rugăciune, precum și omotul cărți, contribuind la promovarea culturii activităților.

T. Ciorogariu, raportor.

Jurământul învățătorilor confesional. Reviș, școlară reaceară și pe aceasta cale pe de învățătorii dela școalele confesionale să se prezinte la depunerea jurământului. Luarea jurământului se va face cu cuvenită solemnitate în v. Bătuța mare a primăriei din Arad, în prezența delegaților din partea autorităților confesionale și anume: Joi în 16 Dec. 10 ore a. m. învățătorii confesionali gr. ort. și gr. cath. români și omotul. Vineri în 17 Dec. 10 ore a. m. învățătorii confesionali romano-cath., calvini, luterani și marțaili. Iosif Moltovan, revizor.

Secta baptiștilor. Ministerul cultelor a hotărât să la o măsură uniformă și generală pentru toate comunitățile baptiste din întreaga țară, de aceea se rece a primit numeroase memorii din partea acestor comunități bisericești, cu privire la cultura și organizația acestei confesii. În acest Decembrie, la departamentul cultelor, a început să se lucreze în amănunt această chestiune care a venit în urmă evenimentelor politice din țară de zilele alipite de o importanță excepțională.

Legătură între viața pământească și viața decolo. Din America se povestește: Celebrul person a inventat un aparat, prin care ar putea în comunicare cu sufletele celor morți. Luarea științifică se ocupă de această descoperire. Văzând cei mai mulți nu cred, firește, în acest aparat; dar unul din membrii institutului francez, dl Laubeuf, este de părere, că n'ar fi filosofic să negăm totul din pornire; mișunile notismului arată că omul are facultăți ce vor bine cunoscute într-o zi.

Un nou ser antituberculos. Chimistul M. Charruy din Nantes, a descoperit un nou ser antituberculos preparat din sângele unei capre de suzinate, ale cărui efecte ar preveni și comotul tuberculoza. Charruy a înaintat Academiei din v. Paris un memoriu asupra descoperirii sale și a rezultatelor obținute în privința serului se va pronunța în curând comisiunea telegrafurilor din Academia de științe din Paris.

Concurs.

2749/1920.

Pentru deplinirea definitivă a postului de directoare la internatul diecezan de fete din Arad, se publică cu termen de 21 zile, următorul concurs.

Dela recurențe se cere:

1. Să poseadă perfect, în graiu și în scris, limba literară română și să aibă cunoștință de limba franceză.
2. Să aibă studii îndreptățitoare pentru vreo catedrală de școală secundară.
3. Să fie de religie ortodoxă română.
4. Să aibă îndeletnicirea cuvenită în ale căsniciei unui internat, având să conducă socotile și căsnicia internatului.
5. Despre studiile și aptitudinile cerute prin acest concurs, precum și despre serviciile prestate vreunei școle sau vreunui internat să prezinte documentele necesare, în original.
6. Să prezinte atestat medical dela vre-un medic oficial, că este sănătoasă din destul pentru serviciul de sub întrebare.

Beneficiul ce se oferă va sta: din dotațiunea ce va corespunde după vremuri amăsurat pregătirilor, dacă ar fi rămas în serviciul învățământului.

Fiitoarea directoare va fi partașe la fondul de penziune al statului în condițiile, ce i-le va recunoaște statul.

În prețul prevederii întregi în internat, adecă pentru vipt, cortel, luminat, încălzit și spălat directoarei i-se va socoti cvota lunară de 300 lei, ce i-se va scoate din salariu.

Indatoririle directoarei vor fi să îngrijască de căsnicia internatului, purtând socotile institutului și să conducă educația elevelor de internat.

Chestiunile în detal, cari s-ar ivi în legătură cu oficiul și beneficiul fiitoarei directoare își rezervă Consistorul să le reguleze.

Arad, la 10/23 Nov. 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

1—2

Nr. 1458 șc. 1920.

Consistorul eparhial ortodox din Oradea-Mare publică concurs pentru 1. post de profesor de religie la școlile normale de băieți și fete din Oradea-Mare, pe lângă următoarele condițiuni:

Pot compete numai preoți sau absolvenți de teologie cu calificare preotească de clasa primă, eventual cu studii teologice superioare.

Vor fi preferați acei Dni preoți cari în vara anului curent au urmat cursul de pedagogie în Cluj, anume organizat în acest scop.

Alesul va catehiza cel puțin 16 ore la săptămână și o oră de exortare.

Profesorul de religie va face parte de drept din corpul didactic al școlii normale, având toate drepturile și datorințele împreunate cu această calitate.

Salariul puterilor didactice pentru învățământul religiei se da în întregime din partea statului, la fel cu salariul celorlalte puteri didactice dela școala normală cu toate drepturile asigurate pe seama acestora.

Anii de serviciu înaliniți mai înainte în altă slujbă bisericească, chiar și înainte de a se preoți se vor computa la salariu după normele fixate.

Reflectanții la acest post să-și prezinte rugarea Consistorului eparhial ortodox din Oradea-Mare până la 12/25 Decembrie 1920, însoțită de următoarele documente:

1. Autobiografia pe scurt cu evidențierea anilor de serviciu cari să se calculeze la statuirea dotației profesorele.
2. Extras de b. tez.
3. Testimoniu de maturitate.
4. Absolutor teologic.
5. Testimoniu de calificare preotească.
6. Atestat de serviciu de până aci.

Documentele se pot trimite și în copie autenticată.

Oradea-Mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 12/25 Noembrie 1920.

Consistorul eparhial ortodox român.

Roman Ciorogar, arhimandrit președintele consistorului.

—□—

1—2

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresc-cantorale, la școala primară gr. or. rom. din comuna Murani, protopresbiteratul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela 1. publicarea acestuia în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În salariu fundamental dela comuna bis. 600 lei în bani solviți în rate lunare anticipative, din cassa culturală. Întregirea de salariu se va cere dela stat, pentru care sumă, comuna bis. nu garantează.

2. Cărtir în natură, care constă din 2 odăi, tindă, cămară, grajd, cotețe și o grădină pentru legume.

3. Pentru conferințe 30 lei, iar pentru scripturistică 30 lei.

4. Stolele dela mormântări unde va fi pof-tit 2 lei, iar dela participare la parastase 1 leu. De curățirea și încălzitul salei de învățământ se va îngriji parohia.

Alesul se va îngriji de curățirea locuinței pe din lăuntru, iar pe din afară comuna bisericească.

Alesul va prevedea cantoratul în sf. bisericească, va conduce elevii la sf. biserică și va cânta răspunsurile în Dumineci și sărbători cu elevii.

Darea după beneficiu, va solvi-o alesul.

Recursele ajustate cu documentele necesare, — adresate Comitetului parohial din Murani — se vor trimite P. On. Oficiu protopresbiterat gr. or. rom. în Vinga, având recurenții, a-se prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Murani, spre a cânta și a se face cunoscuți alegătorilor.

Murani la 20 Sept. (3 Oct.) 1920.

În conțelegere cu: Dr. P. Tiucra m. p. protopop.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 2684/920, prin aceasta să escrie din nou concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Comlăuș, (jud. Arad), devenită vacantă prin abdicarea parohului Virgil Mihulin, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios. „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi împreună cu dreptul de pășune. 2. 4 cănepiști aparținătoare sesiunii. 3. Intravilanul parohial folosit de fostul paroh. 4. Retribuțiunea de bir, ș stole: 420 lei. 5. Alte venituri accidentale și întregirea dela stat, pe care însă comuna bis. nu o garantează.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile, va predica cel puțin o dată la lună și va catehiza la școalele unde va fi reclamat, fără altă remunerație.

Parohia fiind de cl. I. dela recurenți se cere calificarea preserisă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/910. În lipsa reflectanților de cl. I. se admit și cei calificați pentru parohii de cl. II. cari vor produce atestat despre absolvirea a lor 8. cl. gimnaziale cu testimoniu de maturitate.

Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu de până acum, eventual consimțământul Arhierelui diecezan dacă ar fi din altă dieceză, sunt a-se înainta în termenul concursului oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Șiria, adresate Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș și cu stricta observare a § 33 din regulamentul pentru parohii. Concurenții vor avea a-se prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș, la 16/29 Ian. 1920.

Ioan Cuedum m. p., v. preș. com. parohial. Dimitrie I. Popa m. p. notar, adhoc al comitetului. În conțelegere cu: Mihail Lucuța m. p., protopresbiter rom. ort.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc, cantoral dela școala confesională gr. or. rom. din Lipova, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Dotația împreună cu acest post anual-minte este:

1. În bani gata 600 lei. 2. Locuință corespunzătoare în edificiul școlar și grădină extravilană. 3. Pentru conferință suma ce o vor rec-

lamă trebuințele. 4. Pentru scripturistică 50 lei. 5. Venitele cantonale dela funcțiunile unde va fi poftit și la cari are să participe. 6. Ajutoarele precum și întregirea recerută conform anilor de serviciu a învățătorului ales se va cere dela stat. 7. De încălzitul și vărutitul salei de învățământ și a întreg edificiului pe din afară se va îngriji comuna bisericească, iar a locuinței învățătoarești pe dinlăuntru cade în sarcina învățătorului.

Reflectanții cari vor dovedi capacitate de a înstrui și conduce corul vocal existent vor fi preferiți și vor primi o remunerațiune anuală cel puțin 300 lei.

Alesul învățător e îndatorat a înstrui elevii în cântările bisericești, să conducă elevii în toate Duminecile și sărbătorile la sf. biserică, să cânte cu dânsii răspunsurile liturgice și să conducă strana fără alta remunerațiune.

Reflectanții au să-și înainteze recursurile lor înstruite cu documentele prescrise și adresate Comitetului parohial din Lipova, P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, precum și a-se prezenta în sf. biserică din Lipova în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și să se facă cunoscut poporului.

Lipova, din ședința Comitetului parohial ținută la 26 Octomvrie (8 Noemvrie) 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter.

—□—

1—3

Nr. 231/1920.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Ucuiș**, de clasa II. ordinul Venerat, Consistoriu de sub Nr. 337. B. a. c. se publică nou concurs cu termen de alegere la 30 zile dela prima publicare, cu următorul beneficiu.

1. Pământ parohial de 16 jug. catastrale, care cu ocaziunea exproprierii de pământ, domeniul se va întregi la una sesiune. 2. Competința de pășunat 8 jug. catastr. 3. Birul dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat, ori prețul curent al aceluia. 4. Dela înmormântare de clasa I. 8 lei, clasa II. 6 lei, clasa III. 4 lei, pentru înmormântarea pruncilor sub 7 ani 2 lei. Botezul 40 bani. Feștania 1 leu. Cununia 2 lei. 5. Intregirea dotațiunii dela stat. De locuință se va îngriji preotul ales, carele va avea a catehiza la școalele din loc fără altă remunerare. Dările de stat le va plăti preotul.

Recurenții suplicele lor adresate Comitetului parohial să-le trimită la of. protopresbiterat în Gârșul-negru, având a-se prezenta la sf. biserică pentru a servi și predica.

Ucuiș din ședința Comitetului parohial ținută la 18/31 Octomvrie 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Petru Sêrbu*, protopop.

—□—

1—3

In sensul deciziei Venerat Consistorul Orădan de sub Nr. 1083. B. 1920 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Suplac**, de clasa II. se publică nou concurs, cu următoarele emolumente: 1. Pământ parohial de 10 cubule. 2. Competința de pășunat. 3. Birul, câte 30 litre cucuruz sfărmat dela peste 200 numere de case. 4. Stolele îndatinate. 5. Intregirea dotației dela stat. 6. Casă parohială cu supraedificatele. Alesul va trebui să provadă catehizarea școlarilor. Terminul alegerii la 30 zile dela prima publicare.

Recurenții să-și trimită recursurile adresate Comitetului parohial, la subscrisul în Gârșul-negru, având a-se prezenta la sf. biserică din Suplac pentru a servi ori cântă și cuvânta.

Din însărcinarea Comitetului parohial.

Petru Sêrbu, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III. din comuna **Ateașu**, tractul Tinca, județul Bihor devenit vacantă prin moartea parohului se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 14 iughere catastrale și 1291□.

2. Locuința parohială cu 3 camere, culină de vară, cântărie, cămară de economie și supra edificatele și grădină.

3. Birul legal și anume dela credincioșii cu

pământ una vică grâu, dela credincioși fără pământ, una vică porumb ori orz. Se notifică că, din bir parohul ales are se dele 10 vici grâu sfatului pentru serviciile ce are a presta.

4. Stolele uzuate.

5. Intregirea dela stat, pentru care parohia nu ia răspunderea.

6. Dările erariale alesul le solvește.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și subșterne petiția concursuală înstruită cu documentele prescrise M. Onoratului oficiu protopopesc cu sediul în Salonta-mare, Județul Bihor adresate Comitetului parohial gr. ort. rom. din Ateașu și sunt obligați cu stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul” pentru parohii, a-se prezenta în sfânta biserică din Ateașu în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale oratorice.

Dnt din ședința Comitetului parohial gr. ort. român din comuna Ateașu ținută la 20 Septemvrie (3 Octomvrie) 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III. din comuna **Lupoia**, tractul Tinca, județul Bihor, se descrie concurs în termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Una vică de cucuruz dela toată casa.

2. Patru iughere catastrale de pământ.

3. Casă parohială.

Alegândul va solvi dările după sesiune și va catehiza la școala din loc fără altă remunerație.

Reflectanții au a-și înainte rugările ajustate cu documente la oficiul protopresbiterat în Salonta, adresate Comitetului parohial din Lupoia, având a-se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică deacolo pentru dovedirea desterității în cele rituale și a oratoriei.

Dat în ședința Comitetului parohial, ținută la 17 Oct. n. 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională ort. rom. din **Bucovăț**, protopresbiteratul Timișorii, se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Locuință în edificiul școlii cu 2 odăi, bucatărie și cămară apoi grajd cu un despărțământ.

2. Salar dela comuna bisericească 600 lei.

3. Grădină școlară.

4. Pentru conferință 10 lei.

5. Pentru scripturistică 10 lei.

6. Dela înmormântări unde va fi, poftit 2 lei.

7. Intregirea dela stat carea a fost pusă în curgere și până acum.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească, curățirea locuinței însă va cădea în sarcina alesului.

Alesul va fi obligat să provadă și strana în sf. biserică, să conducă regulat elevii la serviciul Divin înstruând atât școlarii cât și tinerimea în cântările și răspunsurile liturgice.

Totodată să îndatorează a instrui și elevii școlii de rep. economică primind pentru aceasta remunerație deosebită.

Pentru instruirea și conducerea corului se asigură remunerație corespunzătoare.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainte recursurile ajustate cu documentele prescrise în „Regulamentul pentru org. inv.” și adresate Comitetului parohial din Bucovăț la Prea On. oficiu protopresbiterat gr. ort. rom. al Timișorii (Gyárváros) totodată să recere a-se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, dar nici de cât în ziua alegerii.

Dat în ședința Comitetului parohial din Bucovăț, ținută la 13/26 Sep. 1920.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a **Lazurii de Beluș**, devenită vacantă prin trecerea la celea eterne a parohului Alexandru Pele, să

escrie concurs cu termen de alegerea de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următorul beneficiu:

1. Quartir parohial constatător din 2 odăi și bucatărie, șură și grajd și grădină de legume.

2. Uzufructul pământului parohial de circa 8 cubule.

3. Stolele obicinuite.

4. 12½ cubule cereale, jumătate grâu, jumătate cucuruz, dela moara urbarială.

Alesul preot va avea să catehizeze în școala primară din loc, fără alta remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și înainte rugarea de concurs înstruită cu documentele regulamentare Prea Onoratului Oficiu protopopesc ort. român din Vașcău, cu a cărei consenz vor avea a se arăta poporului din loc sub durata concursului.

Din ședința extraordinară a comitetului parohial, ținută în 14. Noemvrie 1920.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian T. Deseanu* protopresbiter.

—□—

3—

Duplicat.

Teodor Câmpanu, născut la 2 Febr. 1882 în comuna Chișineu, pierzându-și diploma de învățător eliberată sub No. 894 P. 1901—2, i-s-a estradat cu datul de 7 Dec. 1920, No. 216 P. 1920—21, duplicat, prin ce originalul se declară anulat.

Direcțiunea instit. teol. și a școlii norm. ort. rom. din Arad.

Aviz!

A apărut: **Calendarul Diecezan din Arad pe anul 1921**

Conține: Cronologia. Sărbători și alte zile schimbăcioase. Posturile. Deslegări de post. Parastase oficioase. Sărbători naționale. Zile de repaos la judecătoria. Regenta anului. Anotimpurile, partea calendaristică. Întunecimile a. 1921. Taxele de poștă, telegraf și telefon. Consemnarea tărâgurilor din Crișana, Transilvania, Bănat și vechiul regat. Timpul vânatului și o parte literară instructivă, împodobită cu multe clișee.

Prețul unui exemplar 5 Lei + 1 Lei 35 bani pentru factură recomandată. Revânzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata în librăria diecezană din Arad.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reînscut activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confectionează: haine civile, ornate bisericești, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamatiad.*

Redactor responsabil: *Dr. Teodor Botiș*, profesor.